

PROLETA VOĈO

OFICIALA ORGANO DE PROLET-ESPERANTISTA UNIO DE IBER-AMERIKAJ LANDOJ

1-a JARO 1932	REDAKTEJO kaj ADMINISTREJO Galileo, 40 - Barcelono (Sans)	APERAS MONATE Septembro - Oktobro	SOCIA SIDEJO Galileo, 40 - Barcelono (Sans)	N-o 2
------------------	--	--------------------------------------	--	-------

Acerca del estatuto de la Prolet-esperanta Unio de Iber-amerikaj Landoj

Este organismo ha sido estructurado de acuerdo con las necesidades y problemas actuales e inmediato-futuros. No campea a través del estatuto capricho ni entelequia algunos. Es consecuencia de un profundo estudio objetivo de las realidades lingüísticas, nacionales, estatales e internacionales. El proletariado esperantista necesita organizaciones adecuadas, aptas, de gran elasticidad y de acuerdo con sus aspiraciones socialistas, sin desconocer el presente al que no dejamos de estar profundamente ligados económica, cultural y políticamente. • Este organismo es la última palabra de la ciencia de la organización. A un federalismo necesario y amplísimo corresponde un aünador de esfuerzos y voluntades, un centralismo compensador; un centralismo que posibilita y asegura la eficacia de la PUIL en todas partes donde ésta naturalmente haya de extenderse. Participa, como decimos, de las dos cualidades que constituyen toda unidad dialéctica: la de la *unión* y la de la *federación* a la vez. Las dos lejos de repelarse se complementan. • Es el arquetipo, el módulo de las organizaciones obreras. Cuantos lo conocen y lo han estudiado coinciden en apreciar su originalidad y afirman el acierto asombroso que se ha tenido. Es una verdadera joya, es una perla histórica. • Además de una improba preparación, los redactores cuentan con larga experiencia activa. Ha sido confeccionado en presencia y esencia de los estatutos de la FEU francesa, de las LEA-s germana y escandinava, de la SEU soviética. • Todo lo dicho, en tanto a estructura y de acuerdo con el circunstanciado. En cuanto a objetivos y finalidad léase el artículo «Por un esperantismo proletario», aparecido en el número primero de «*Proleta Voĉo*».

BORRELL SOLDEVILA

EL PROLETARIADO Y LA RELIGION

Admirable página que trasladamos aquí de la obra de Otto Bauer intitulada «El socialismo, la religión y la iglesia». — LA REDACCIÓN.

El desarrollo de la ciencia ha hecho vacilar la fe en el poder de la magia, en la eficacia de la plegaria. La enfermedad, las tormentas, obedecen a leyes inmutables; ningún demonio se asusta de nuestras ceremonias mágicas; ningún dios enternecido por nuestras oraciones puede apartar nada de su curso natural. Pero si la ciencia ha destruido la fe, en la que han buscado consuelo para horas de dolor y de miseria centenares de generaciones, hoy ha dado, por el contrario, la seguridad de poder extender cada vez más la verdadera influencia del hombre sobre las fuerzas naturales, gracias al estudio de las leyes naturales y a su aplicación práctica en el terreno de la medicina y de la técnica.

La destrucción de la antigua fe, el reforzamiento de esta nueva seguridad, fué entonces el verdadero resultado obtenido por esta filosofía burguesa que ha libertado a generaciones enteras de hombres cultivados por todas las ideologías religiosas tradicionales. Incluso en su apogeo, esta filosofía no ha podido influir más que en el pensamiento de las clases instruidas de la nación, es decir, en la aristocracia y la burguesía cultas. En cambio, los obreros, los pequeños burgueses y los campesinos, a consecuencia de su poca cultura y de la excesiva duración de su jornada de trabajo, no han tenido la coyuntura de conocer la explicación científica de las cosas. Por eso se mantienen en el pueblo los elementos primitivos del pensamiento y de la sensibilidad religiosos cuando ya habían desaparecido del seno de la burguesía culta bajo la influencia de la ciencia y de la filosofía.

El capitalismo ha mantenido la acción de estos antiguos elementos del pensamiento y de la sensibilidad religiosos de las masas populares, haciendo de la ciencia el monopolio de las clases dominantes y manteniendo a las masas populares en su ignorancia primitiva.

Más todavía. El capitalismo ha reforzado estos elementos, porque si antes las raíces de la religión residían en la impotencia de los hombres ante las fuerzas naturales hostiles, el capitalismo a sometido a las masas trabajadoras al juego de fuerzas sociales que no comprenden y no pueden, por consiguiente,

Kun ĝia simbolo, ni konkeru la Proletaron.

Kion vi atendas, gekamaradoj, por eniri nian Union? Fortiru vian dormemon kaj malfermante la okulojn ne plu revu je malproksima estonteco! Agu kaj studu! Klopodu laŭ eble!

señorear sino las primeras, que ejercen sobre el destino de los individuos y de las masas repercusiones tan crueles como las propias fuerzas naturales.

El obrero marcha por la mañana a su trabajo con la cabeza llena de dudas: «Se dice que la fábrica será cerrada. ¿Me despedirán esta tarde?». En casa, su mujer reza: «Señor, evita a mi marido el horror del paro».

El sintrabajo va, desesperado, de una fábrica a otra en busca de tarea. En casa, su madre se pregunta con angustia: «¿Cómo viviremos si mi hijo no encuentra trabajo?» Y une las manos: «Señor, dadnos hoy nuestro pan de cada día».

El programa de Linz (ciudad austriaca) declara lo que sigue: «La anarquía del modo de producción capitalista provoca lo mismo períodos de aumento de los precios como de falta de trabajo; períodos de crisis económica como períodos de paro forzoso». Los movimientos anárquicos del mercado mundial dan por resultado, hoy, el cierre de las fábricas y el paro de millones de hombres; mañana, el aumento de los precios, haciendo inaccesible para millones de hombres el minimum necesario a la existencia. Las relaciones sociales entre las labores individuales, entre las distintas empresas y las diferentes ramas de la producción, producen crisis en el mercado mundial que gravitan sobre las masas como una catástrofe ineluctable.

La madre del obrero ruega a dios para que proporcione a su hijo trabajo y pan; pero son los poderes anárquicos del mercado mundial los que condenan a las masas al paro, los que las llevan de nuevo a la fábrica. El proceso social de la vida, mientras no se halle regulado y dirigido por la colectividad de los trabajadores, impone su necesidad por medio de las oscilaciones del mercado mundial, que dan y quitan a millones de hombres su trabajo y su pan. El poder de dios que el obrero se esfuerza en entenercer con sus plegarias, es el proceso social de la vida, que todavía no ha sido comprendido y dominado por los obreros.

(continuará en el próximo número)

NI SOLVU NIAN PROBLEMON!...

Estante la mono unu el la plej necesaj elementoj, kaj eĉ nepra, por sukcesi en kia ajn kvankam sensignifa entrepreno, laŭ la nuna sociordo, ĝi fakte estas efikega farvolometro aŭ mezurilo por praktike koni tiujn, kiuj vere sentas aŭ deziras ion.

Tiu ĉi aserto decas speciale por ni, proletoj, kiuj penante kaj penante, neniam eblas al ni disponi je monero por eluzi ĝin iutage ĉe neantaŭvidebla bezonaĵo. Tiuj neantaŭviditaj bezonaĵoj alvokas nin, senhavuloj, tre kaj eĉ tro ofte sed nia heroaĵo konsistas en tio ke ni ĉiam solvas niajn problemojn pene kaj ofere.

Al la klaskonsciaj proletaj esperantistoj prezentigas nun unu el tiaj problemoj, kiun ni devas solvi kuraĝe kaj rapide.

Ni ĉiuj sentas la bezonon en Hispanio de nacia esperanta organizo granda, potenca, efika eĉ impona ilo, kiun oni bezonas en la esperantista kampo de nia lando, aŭ pli bone, de iber-amerikaj landoj. Ĝi estas armilo, kiun ni senprokraste devas havigi al ni por lukti dum nia batalo, por konkleri niajn posiciojn.

Ni jam ricevis aron da leteroj, enhavante belegajn vortojn, kuraĝigante al ni daŭrigi la komencitan laboron, promesante al ni jhelpon! certe tre bezonata tiumomente, sed videblas ne nur aŭdeblan, ni petas al ĉiuj helpojn, praktike, ne nur parole.

«Movon oni vidas per mono» ¡Estu de ĉiuj la sukceso!

Marks - Zamenhof

Je la septembra monato de la jaro 1847, Karlo Marks, pere de la Komunista Manifesto, alvokis al ĉiulandaj laboristoj kun tiu ĉi lemo: ĈIULANDAJ PROLETOJ, UNUIGU VIN!!! La laboristaro estis en sia ĵumeco kaj kontraŭ la kapitalistaro subtenis ĉiutagajn batalojn, kiuj kreis interesojn kaj komunajn kondiĉojn por ĉiuj laboristoj. De tiu momento la laboristaro fortikiĝas kiel klaso antaŭ la kapitalistoj, malgraŭ tio, ke ĝi ne havis konscion kiel aparta klaso. Ju pli la klasbatalo alkiĝas des pli estas necesa la unuigo. Ju pli da unuigo des pli da fortoj. La defendo de komunaj interesoj unuigas la laboristojn preskaŭ senkonscie. La alvoko de Marks ekvekis ilin. Sed la tiamaj cirkonstancoj, malfavoraj por la laboristoj tre malfaciligis la disvastigon de la alvoko, kaj ĝi ankaŭ starigis jenan problemon, kiu bezonis rapidan solvon: Krom nacia lingvo estis al laboristoj tute neeble elerni fremdajn lingvojn por interrilati kun alilandaj ekspluatatoj. Ĉu estus eble solvi tiun ĉi aferon helpe de naciaj lingvoj? Dume, la laboristoj ege klopodis, penis kaj batalis, sed ne efike. Nur iom post iom la movado antaŭeniris ĝis la jaro 1887. En tiu dato rusa Dro. L. Zamenhof, finfine donis la unuajn paŝojn al la nefacilsolvebla internacia lingva baro. Li kreis komunan ilon: la internacia helpa lingvo Esperanto.

Kiam Zamenhof diskonigis la novan lingvon, la ideoj de Marks nemulte estis konataj, Tio signifas, ke Zamenhof nur deziris krei lingvon pli facilan kaj disvastigeblan ol ian ajn komercan internacian lingvon, kreita de svisa pastro J. M. Sehleyer, kies lingvo nomita *Völkspuk* facile malaperis post la kreo kaj disvastiĝo de esperanto.

D-ro Zamenhof solvis la problemon starigitan de Karlo Marks, tio estas: «Proletoj ĉiulandaj, unuigu» pere de Esperanto. Tamen, malgraŭ la laŭdirindeco de Zamenhof, ĉi-tiu el-laboris esperanton tute sendepende de la ideoj de Marks kaj lia alvoko. Tial Zamenhof malfermis vojon per la esperanta borilo inter la lingvaj baroj, kies ĉenoj estas en dutruado.

Unuigu ni, proletoj, pere de nia lingvo esperanto!!!

PUILANO

Esti ano de P. U. I. L...

ne sufiĉas. Estas necese, ke ni ĝin propagandu ĉe laboristaj rondoj, kaj ĉie, kie la organizo povas interesi. Tiamaniere ni partoprenos en la etaj ĉiutagaj laboroj de PUIL por ĝin antaŭenpuŝi.

Esperantismo neutral y esperantismo proletario

Cuando yo empecé a estudiar el Esperanto había en mi imaginación dos dudas: ¿se pronunciaría en todos los países igual? ¿Qué diferencias había entre el Esperanto al servicio de la burguesía y al servicio proletario? Muy pronto se empezaron a desvanecer mis primeras dudas, empecé a comprender, y, mis conversaciones con esperantistas extranjeros me demostró que estaba equivocado, a todos los que he oído han pronunciado igual que nosotros, sólo hay las diferencias de pronunciación que nos indican el que es andaluz, catalán o castellano, pero todos hablan el mismo idioma. Más tarde he podido comprobar que fuera de España, el Esperanto no tiene variación; por completo han desaparecido unas dudas producto del desconocimiento

del mundo, ahora con claridad he constatado las diferencias profundas que separan el Esperanto del campo burgués y el proletario. El Esperanto neutral (burgués) es un pasatiempo, no lleva al que lo aprende al campo burgués directamente, pero si sirve para adormecer su consciencia, las palabras románticas de paz i fraternidad por medio del Esperanto ilusionan momentáneamente al que las oye, sólo un idioma, dicen es capaz de traernos la paz perpétua. Vana equivocación! ¿Qué paz puede haber entre un capitalista que habla el Esperanto y el obrero que también lo habla y es explotado sin conciencia? Un idioma no puede borrar las diferencias existentes, capital y trabajo son enemigos irreconciliables, aunque hablen el mismo idioma.

Durante mi breve excursión por Europa central he visto y he recibido muestras de lo que es el Esperanto en los dos campos y qué notable diferencia! para los esperantistas neutrales el idioma sólo les sirve para decirle en que año se han construido las cavernas o los jardines zoológicos, si pueden le acompañan a uno y durante el paseo le cuentan cuantas iglesias o batallas han ganado los naturales de su localidad, el esperanto para ellos sólo es eso, ya ha cumplido su misión. Yo que he vivido durante un mes y medio en casa de obreros suizos y alemanes y he recibido muestras de verdadero afecto, he visto bien a las claras que la unión entre los obreros no es cuestión de un idioma. Somos explotados y todos los explotados somos iguales, nuestros dolores son idénticos, nuestro hambre el mismo; cuando he estado en casa de obreros no esperantistas la solidaridad era la misma, únicamente no nos entendíamos, la barrera lingüística de creación feudal, servía los intereses del capitalismo que hace lo posible por que el proletariado internacional no se entienda.

Que amable y grato recuerdo me queda de la solidaridad internacional-complementada por el Esperanto, para mí han sido mi familia, lo ha sido todo, he compartido con ellos durante unos días sus dolores o sus alegrías, he visto y me han contado sus penas, como viven, como son explotados; con ellos me unía la explotación y el idioma, las barreras creadas por la burguesía para separar al proletariado por unos momentos estaban batidas, los hermanos, los camaradas se han hablado, las diferencias entre el esperanto burgués y el proletario han quedado bien patentes.

Ahora un recuerdo fraternal para los camaradas: Nerilla Gessago, de Bassel; Metzger, de Stuttgart; Kampfrad, de Leipzig; Szcze-pauski, de Dresden; Bräuner, de Erfurt; camaradas de «Internaciisto» Toni Thesing, de Solingen-Ohlrigs y Avid, de Villejuif (París).

Camaradas españoles! Vuestro espíritu internacional está bien patente, ahora sólo falta el complemento, creado el Esperanto, ya no falta nada, ponédlo en marcha, el mundo no es sólo las cuatro paredes en que la burguesía nos tiene recluidos Unidos por la explotación, nos queremos emancipar, háv varios medios, el Esperanto es un vehículo rápido y que conduce al final, no olvidemos de nutrir las filas de P. U. I. L, el mundo y el saber son de los que estudian y ejecutan la normas del progreso.

Madrid, agosto 1932

LERROUX TORRES.

Kamaradoj

KUNLABORU!

Sendu, al nia esperanta gazeto, koncizajn raportojn pri via loka laboro aŭ aliaj temoj. Skribu plej legeble nur sur unu flanko de la papero kaj la interlinia spaco estu sufiĉe granda por la korektoj, se estas necesaj.

INTERNA STATUTO DE LA PROFESORARO DE LA UNIO

aprobata de la Ekzekutiva Komitato kaj sankciita de la Fonda Kunveno de P. U. I. L.
la 19-an de junio de 1932 en Barcelono.

Art. 1-a. Por esti profesoro de la Unio estas absolute necese aparteni al ĝi kiel membro aktiva kaj, kursive la studplanon menciitan en la 3-a artikolo de la statuto de la Unio, esti aprobata laŭ citita artikolo.

Art. 2-a. La studplano dividiĝos en du jaroj kaj konsistos el sekvantaj lecionaroj en Esperanto:

Unua jaro:

Praktikoj pri Perfektigo kaj Sintakso.
Geografio kaj Historio de Esperanto.

Dua jaro:

Esperanta Literatura Regularo.
Historio de la Esperanta Literaturo.
Metodologio Pedagogia kaj de Propagando de Esperanto.

Art. 3-a. La aspirantoj esti Profesoroj de Esperanto estos ekzamenataj de Komisiono, kiun konsistigos profesoroj de la Unio, kaj ili ekzamenos konforme al la studplana programo. En la citita komisiono laŭeble partoprenos reprezentantoj de la diversaj lingvoj, kiujn enhavas la Unio.

Art. 4-a. La ekzamenmatriculan kotizon fikso la Ekzekutiva Komitato kaj la enskribon oni devas fari almenaŭ tri monatojn antaŭe al la dato de la ekzameno, kiu okazos en ĉiu Kongreso.

Art. 5-a. Pruvinte sian spertecon pri la studoj, oni donos al aspirantoj je profesoro atest-diplomon, kiu atestu pri la studoj faritaj. Nenion oni donos al la aspirantoj, kiuj ne pruvu sian kompetentecon, kaj ili devos rematrikuliĝi aliffoje, se ili deziras reekzameniĝi en la sekvanta Kongreso.

Art. 6-a. Posedinte la atest-diplomon, la Profesoro de Esperanto estas libera aparteni, aŭ ne al la Profesoraro de la Unio. Se la Profesoro esprimas sian deziron aparteni, la Ekzamena Komisiono informos al la Ekzekutiva Komitato, kiu donos membrokarton de la Profesoraro de la Unio kaj enskribos lin en ties liston.

Art. 7-a. La atest-diplomon oni ne liveros

ĝis kiam la aspiranto estu studinta la tutan studplanon. Por la studoj de la unua jaro, oni donos nur ateston.

Art. 8-a. La Profesora Sekretario de la Ekzekutiva Komitato havos liston de ĉiuj, kiuj libere volos aparteni al la Profesoraro de la Unio kaj ne plu povos aparteni al ĝi, ne havante la cititan atest-diplomon. Ankaŭ la Sekretario havos alian liston de ĉiuj Profesoroj de Esperanto aprobataj de la Unio.

Art. 9-a. La jaro por la organizo de la instruado, dividiĝos en kvar jarkvaronoj, komencante la unua la 1-an de Oktobro.

Art. 10-a. Povos atingi subvencion, konforme al la artikoloj de la Ekonomia Reĝimo de la statutoj de la Unio nur la profesoroj, kiuj apartenu al la Profesoraro de la Unio (escepte en la konkursoj) kaj unue ili estu sciigintaj almenaŭ 15 tagojn antaŭe la lokon, daton, tagojn kaj horojn, kie oni faras kurson; kaj oni devas komenci ĝin oficiale en la 1-a tago de unu el la kvaronoj de la jaro jam menciitaj kaj daŭrigi ĝin dum la tuta jarkvarono kaj eĉ pli se oni kredas tion konvena.

Art. 11-a. Fininte kurson, la profesoro redaktos akton, kiun subskribos kune kun li la Komitato de Lernantoj kaj ĉiuj, kiuj estos finintaj la studojn. En ĝi oni klarigos la tagojn kaj horojn, dum kiuj oni estas farinta klason kaj kun la mankoj de ĉeesto ĉu de profesoro ĉu de lernantoj, notante la motivojn, se ili ekzistus, por ke, kiam la Ekzekutiva Komitato havu tiun dokumenton, liveru, se estas mono por tio, la subvencion kalkulitan.

Art. 12-a. La formon distribui la subvencion, oni realigos laŭ natura ordo, komencante por la profesoroj varbintaj pli grandan nombron da membroj dum unu kurso.

Art. 13-a. Laŭmezure kiam la fundamenta rezerva-kaso produktos profitojn por subvencii unu kompletan kurson konforme al salajro-tipo meza fiksitaj, estos preferata, eks-

kludante ĉiujn ceterajn, la profesoro, kiu plej da anoj varbis dum sia tuta agado kaj apartenu al la Profesoraro de la Unio.

Art. 14-a. La konkursojn oni organizos same kiel la kursojn. Povas partopreni en ili ĉiuj dezirantaj profesoroj, membroj de l' Unio, kvankam ili ne posedu la atest-diplomon. Ankaŭ oni sekvos la samajn procedojn kiel por la kursoj en la pago de la subvencioj.

Art. 15-a. Por la celoj koncernantaj la subvenciojn, ĉiu aniĝo estos subskribata de la profesoro, kiu ĝin varbis.

Art. 16-a. La Ekzekutiva Komitato kaj ĉiuj organoj de la Unio rezervas al si la rajton kontroli la funkciojn de la profesoroj kaj aplikos la sankciojn necesajn, se oni konstatus malbonintecon, ŝtelon aŭ trompon flanke de iu profesoro aŭ kunkulpuloj.

Art. 17-a. Por faciligi la aliĝon al la Unio, en ĉiu kurso, oni elektos Komitaton de Lernantoj, kiu konsistos, minimume, el tri postenoj: sekretario, kasisto kaj kalkulisto. Kiu zorgos kolekti ĉiu semajne kotizon libere fiksitajn en Kunveno de la respektiva kurso kaj skrupule atentos pri la sumoj enspezitaj, notante la kvantojn ĉiusemajnajn aparte. Laŭmezure, kiam la sumoj apartenantaj al diversaj lernantoj atingu la aniĝ-kaj jarkotizon oni sendos ilin al la Ĝenerala Sekretario kaj la kotizaj pagintoj estiĝos jam membroj de la Unio; se ĉe la fino de kurso, la ceteraj lernantoj, ne estus finpagintaj cititajn kotizojn kaj povus esti finpagataj tute aŭ parte el ili per la sumoj de la lernantoj, kiuj estus forlasintaj la kurson, oni finpagos laŭorde tiujn de la lernantoj, kiuj malpli da ĉeestmanoj havu dum la kurso, kaj se ĉiuj havus egalan nombron aŭ nenun, estos lote decidate. kaj se restus iu frakcio oni sendos kiel donacon.

Art. 18-a. La Komitato de Lernantoj ankaŭ zorgos la organizon de kolektiva korespondado kaj la plenumon de la decidoj de la Kunveno de Kurso.

NIA UNUA KONKURSO por la instruantoj P. U. I. L. - anoj

Jam nun dank' al la sinferemo de du membroj de l' Unio, ni povas komenci organizi konkursojn, kaj se estas vere, ke nuntempe ili estas modestaj, ne pro tio estas malpli gravaj, konsiderante, ke neniam en la esperantista propagando ekzistis iu alia entrepreninto celinta al tio: meti la propagandon de Esperanto sur bazojn ekonomiajn. Eble ĉi-tiu nia klopodo muskos en kelkaj tro pedantaj eminentuloj de la neŭtrala esperantista rondo, moke malŝatan rideton, sed ni ne atentu pri ilia mokado kaj imitu niajn geŝatojn el Socialisma Lando, kiuj malgraŭ ĉiuj moko kaj atakoj sciadis finkonstrui, post multaj penoj kaj suferoj, la taskojn de la Kvinjarplano.

Kamaradoj! Arde eklaboru kaj kunhelpu al nia komuna verko!

Kondiĉoj de la konkurso

1-a. Sendi al la Ĝenerala Sekretario almenaŭ 15 tagojn antaŭ la komenco de la kurso jenajn informojn: daton de la malfermo de la kurso, adreson de la ejo, kie oni faras la kurson, karaktero de la societo (se estas en societo) ĉu kooperativa, partia, sindikata, kultura, esperantista, arta, muzika, kun noto se ĝi estas laborista aŭ ne.

2-a. Ĉiu aliĝilo devas esti subskribata de la instruanto, kiu ĝin varbis por povi kontroli la nombron da anoj, kiun ĉiu profesoro sukcesis atingi.

3-a. Ĉi konkurso daŭros ĝis la 31-an de decembro de kuranta jaro kaj post tiu dato,

la E. K. klasifikos la partoprenantajn instruistojn laŭ la kvanto da membroj, kiun ĉiu el ili en-PUIL-igis.

4-a. La klasifiklisto de la instruantoj estos publikigata en nia organo.

5-a. La rekompencoj konsistos el tri subvencioj dividataj jene: 25 ptoj. por la instruanto varbinta pli grandan nombron da membroj, 15 ptoj. por la instruanto sekvanta en dua loko, 10 ptoj. por la instruanto klasifikita en tria loko.

Se estonte la partoprenantoj farigas Profesoroj de l' Unio, ilia varblaboro estos valida por akiri la avantaĝojn, kiujn la regularo de la Profesoraro klarigas en sia artikolaro.

LA EKZEKUTIVA KOMITATO.

Preguem...

a tots els companys de llengua catalana que ens enviïn treballs en català, ja que si són admesos pel seu contingut per la Redacció, seran publicats a «Proleta Voĉo». No cal dir que aquest avís es fa extensiu als altres pobles compresos dins la comunitat d'Ibèria i de la seva Amèrica. Els treballs acceptables seran publicats en qualsevol dels llenguatges que es parlin en els dits territoris.

Així que les necessitats ho exigeixin es crearà un secretari-redactor per a cada parla per fer el control oportú dels treballs que es vagin rebent.

De moment apareixeran treballs en quatre idiomes: esperanto, castellà, portuguès i català, sense perjudici d'altres.

Com que la PUIL és una associació dels esperantistes obrers de terres ibèriques i americanes per a difondre l'esperanto entre el proletariat d'aquests països, és natural que usm diferents parles per a fer-nos entendre de tothom, en especial en castellà quina proporció de llegidors està en major nombre; no per altra raó.

Skribu tuj vian adreson sur la varbilo!

Se la proletoj volas fortikan organizon esperantistan, la unua devo estas aliĝi al ĝi. Kamaradoj, aniĝu kaj varbu inter viaj gek-doj, faru la sugestojn, kiujn vi opiniu por ke nia organizo kresku kaj floru!

Vivu la prolet-esperantista movado!! Vivu P. U. I. L!!!

PROLET-ESPERANTISTA UNIO DE IBER-AMERIKAJ LANDOJ

VARBILLO

Bonvolu enskribi kaj abonon al oficiala organo: K-do, K-dino

Mi sendas per ..... la sumon de .....

Familia nomo: .....

Antaŭnomo: .....

Profesio: ..... Aĝo: .....

Strato kaj n-ro: .....

Loko: ..... Provinco: .....

Lando: .....

Samfamiliano de membro n-ro.: .....

Kiel: membro aktiva protektanta. (*)

19

(dato)

(subskribo)

(*) Forstrecku, kion vi ne deziras!

TARIFOJ

Enirkotizo: 4 ptoj. — Jarkotizo: 7'50 ptoj. — Abonkotizo al «Proleta Voĉo» por ne membroj jare 7'50 ptoj. Samfamilianoj loĝantaj en sama loĝejo rajtas pagi nur unu jarkotizon. Ĉiu membro ricevas nian organon. La abonon komencas en la unua tago de la jaro. Ankaŭ duonjaraj abonon estas akceptataj.

Sendu la varbilon kun la mono al: Secretario de P. U. I. L., Strato Galileo, 40, 2-o BARCELONO (SANS)

INFORMOJ PRI LA UNIO

Lastatempe okazis la balotoj inter la Centra Komitato por elekti la postenojn de la Ekzekutiva Komitato, kies membroj estas:

- Ĝenerala sekretario: Sender M.
- Organiza sekretario: Casanovas P.
- Kasista sekretario: Ral P.
- Redakta sekretario: Salvador J.
- Kalkulista sekretario: Pólit G.
- Profesoro sekretario: Surinyac F.
- Statistika sekretario: Balagner M.
- Biblioteka sekretario: Escayol P.
- Propaganda sekretario: Viladoms J. ✕

INFANPIONIROJ

Por ebligi nian organizadon en la P.U.I.L. estas necese, ke vi sendu senprokraste vian nomon, adreson kaj membran numeron de nia Unio al Esperanta Fako de A. E. P. strato Carmen, 30 Barcelono. Ni jam ricevis multajn petojn de infan P.U.I.L. -anoj tiu cele. Gepioniroj el ĉiuj urboj kaj vilaĝoj, unuigu! Vi estas la morgaŭaj gvidantoj de P.U.I.L.

Sed ne forĝesu kunsendi la monon! ✕ ✕

ESPERANTAJ KURSOJ

— Sinsekvaj kaj ĉiutage en «Akademio Enciklopedia Esperanto» Str. Galileo, 40 - 2.º Barcelono.

— Ĉiu lunde, merkrede kaj vendrede funkcias en «A. E. P.» Str. Carmen, 30 Barcelono

— La k-doj kiuj deziras malfermi esp-ajn kursojn en Barcelono aŭ en vilaĝoj el la Ĉirkauaĵo, devas tuj sin turni al Profesora Sekretario, ĉe nia Socia Sidejo, str. Galileo, 40.

— Ni petas al k-doj, grupoj kaj societoj, kiuj malfermos kursojn dum oktobra monato, bonvolu sciigi al ni pri tagoj kaj loko, kie ili okazas.

Aliĝu kiel eble plej baldaŭ!...

Ĉar comence de la venonta jaro ni ne plu disdonos la gazeton senpage al nemembroj de P. U. I. L.

EL LA REDAKCIO

— Pro malfruo de la presejo en la kompostado de nia gazeto kaj ĉar estis preskaŭ ne eble plu prokrasti ĝia apero, estigis kelkaj gravaj eraroj en la lasta numero, tiaj ke ni ne disponis de sufiĉa tempo por bone fralegi la presprovojn. Ni petas senkulpigon kaj toleremon al la gek-doj.

K-do Kanet, via artikolo estas publikigota, ĉar la temo estas ĉiam interesa. Daŭriĝu vian verkemon, ni plezure akceptas vian helpon!

— Ni petas al la k-doj el amerikaj urboj, ke ili bonvolu tuj sendi al ni informojn pri laborista kaj esp-a movado. Antaŭdankojn!

KORESPONDADO

Simpla anonceto trilingva kostas 0'50 ptoj. — Plu granda 0'25 ptoj. po linio. Anonco tre videbla kun kadro: 0'25 ptoj po kv. cm.

BELGIO

— Flandrema Grupo Esperantista «La Progreso» organizas esp-ajn ekspozicion. Sendu al ni esp-ajojn. Albertlaan 29 - Aarschot.

SOVET-UNIO

— K-do A. Sidorov petas detale respondi al demandoj: 1. Kion vi faros, se imperialismaj landoj proklamas militon kontraŭ Sovet-Unio? 2. Viaj ĝeneralaj konsideroj pri Sovet-Unio antaŭ ĝia dekvinjara datreveno. La materialoj estos uzotaj. — Sredne-Smolenskaja 28, Voronej, U.S.S.R.

Senprokraste sendu al ni vian varbilon kun la adreso tre legebla por faciligi nian laboron.

señorear sino las primeras, que ejercen sobre el destino de los individuos y de las masas repercusiones tan crueles como las propias fuerzas naturales.

El obrero marcha por la mañana a su trabajo con la cabeza llena de dudas: «Se dice que la fábrica será cerrada. ¿Me despedirán esta tarde?». En casa, su mujer reza: «Señor, evita a mi marido el horror del paro».

El sintrabajo va, desesperado, de una fábrica a otra en busca de tarea. En casa, su madre se pregunta con angustia: «¿Cómo viviremos si mi hijo no encuentra trabajo?» Y una las masas: «Señor, dadnos hoy nuestro pan de cada día».

El programa de Linz (ciudad austríaca) declara lo que sigue: «La anarquía del modo de producción capitalista provoca lo mismo períodos de aumento de los precios como de falta de trabajo; períodos de crisis económica como períodos de paro forzoso». Los movimientos anárquicos del mercado mundial dan por resultado, hoy, el cierre de las fábricas y el paro de millones de hombres; mañana, el aumento de los precios, haciendo inaccesible para millones de hombres el mínimo necesario a la existencia. Las relaciones sociales entre las labores individuales, entre las distintas empresas y las diferentes ramas de la producción, producen crisis en el mercado mundial que gravitan sobre las masas como una catástrofe ineluctable.

La madre del obrero ruega a dios para que proporcione a su hijo trabajo y pan; pero son los poderes anárquicos del mercado mundial los que condenan a las masas al paro, los que las llevan de nuevo a la fábrica. El proceso social de la vida, mientras no se halle regulado y dirigido por la colectividad de los trabajadores, impone su necesidad por medio de las oscilaciones del mercado mundial, que dan y quitan a millones de hombres su trabajo y su pan. El poder de dios que el obrero se esfuerza en entenercer con sus plegarias, es el proceso social de la vida, que todavía no ha sido comprendido y dominado por los obreros.

(continuará en el próximo número)

NI SOLVU NIAN PROBLEMON!...

Estante la mono unu el la plej necesaj elementoj, kaj eĉ nepra, por sukcesi en kia ajn kvankam sensignifa entrepreno, laŭ la nuna sociordo, ĝi fakte estas efikega farvolometro aŭ mezurilo por praktike koni tiujn, kiuj vere sentas aŭ deziras ion.

Tiu ĉi aserto decas speciale por ni, proletoj, kiuj penante kaj penante, neniam eblas al ni disponi je monero por eluzi ĝin iutage ĉe neantaŭvidebla bezonaĵo. Tiuj neantaŭviditaj bezonaĵoj alvokas nin, senhavuloj, tre kaj eĉ tro ofte sed nin heronjo konsistas en tio ke ni ĉiam solvas niujn problemojn pene kaj ofere.

Al la klaskonsejnaj proletaj esperantistoj prezentigas nun unu el siaj problemoj, kiam ni devas solvi kuraĝe kaj rapide.

Ni ĉiuj sentas la bezonon en Hispanio de naĉin esperanta organizo granda, potenca, efika eĉ impona ilo, kiam oni bezonas en la esperantista kampo de nia lando, aŭ pli bone, de iber-amerikaj landoj. Ĝi estas armilo, kiu ni senprokraste devas havigi al ni por lukti dum nin batalo, por konkleri niajn poziciojn.

Ni jam ricevis aron da leteroj, enhavante belegajn vortojn, kuraĝigante al ni daŭrigi la komencitan laboron, promesante al ni ĉelpon! certe tre bezonata tiomomente, sed videblan ne nur aŭdeblan, ni petas al ĉiuj helpoj, praktike, ne nur parole.

«Movon oni vidas per mono» ¡Estu de ĉiuj la sukceso!

Marks-Zamenhof

Je la septembra monato de la jaro 1847, Karlo Marks, pere de la Komunisto Manifesto, alvokis al ĉiulandaj laboristoj kun tiu-ĉi lemo: ĈIULANDAJ PROLETOJ, UNUIGU VIN!!! La laboristaro estis en sia ĵumeco kaj kontraŭ la kapitalistaro subtenis ĉiutagajn batalojn, kiuj kreis interesojn kaj komunajn kondiĉojn por ĉiuj laboristoj. De tiam momente la laboristaro fortikiĝas kiel klaso antaŭ la kapitalistoj, malgraŭ tio, ke ĝi ne havis konscion kiel apartu klaso. Ju pli la klasbatalo akriĝis des pli estas necesa la unuigo. Ju pli da unuigo des pli da fortoj. La defendo de komunaj interesoĵ unuigas la laboristojn preskaŭ senkonscie. La alvoko de Marks ekvekis ilin. Sed la tiuj ĉi kondiĉoj, malfavoraj por la laboristoj tre malfaciligis la disvastigon de la alvoko, kaj ĝi ankau starigis jenan problemon, kiu bezonis rapidan solvon: Krom nacia lingvo estis al laboristoj tute neeble elteni fremdajn lingvojn por interrilati kun alilandaj ekspluatatoj. Ĉu estus eble solvi tiun ĉi aferon helpe de naciaj lingvoj? Dume, la laboristoj ege klopodis, penis kaj batalis, sed ne efike. Nur iom post iom la movado antaŭeniris ĝis la jaro 1887. En tiu dato rusa Dro. L. Zamenhof, fiŝfine donis la unuajn paŝojn al la nefacilsolvebla internacia lingva baro. Li kreis komunan ilon: la internacia helpa lingvo Esperanto.

Kiam Zamenhof diskonigis la novan lingvon, la ideoj de Marks nemulte estis konataj. Tio signifas, ke Zamenhof nur deziris krei lingvon pli facilan kaj disvastigeblan ol ian ajn komercan internacian lingvon, kreita de svisa pastro J. M. Schleyer, kies lingvo nomiĝas *Völsper* facile malaperis post la kreo kaj disvastiĝo de esperanto.

D-ro Zamenhof solvis la problemon starigitan de Karlo Marks, tio estas: «Proletoj ĉiulandaj, unuigu» pere de esperanto. Tamen, malgraŭ la laŭdiĝeco de Zamenhof, ĉi-tiu el-laboris esperanton tute sendepende de la ideoj de Marks kaj ĝi alvoko. Tial Zamenhof malfermis vojon per la esperanta borilo inter la lingvaj baroj, kies ĉenoj estas en dutruado.

Unuigu ni, proletoj, pere de nia lingvo esperanto!!!

PUILANO

Esti ano de P. U. I. L...

ne sufiĉas. Estas necese, ke ni ĝin propagandu ĉe laboristaj rondoĵ, kaj ĉie, kie la organizo povas interesi. Tiamaniere ni partoprenos en la etaj ĉiutagaj laboroj de PUIL por ĝin antaŭenpuŝi.

Esperantismo neutral y esperantismo proletario

Cuando yo empecé a estudiar el Esperanto habia en mi imaginación dos dudas: ¿se pronunciaría en todos los países igual? ¿Qué diferencias había entre el Esperanto al servicio de la burguesía y al servicio proletario? Muy pronto se empezaron a desvanecer mis primeras dudas, empecé a comprender, y mis conversaciones con esperantistas extranjeros me demostró que estaba equivocado, a todos los que he oído han pronunciado igual que nosotros, sólo hay las diferencias de pronunciación que nos indican el que es andaluz, catalán o castellano, pero todos hablan el mismo idioma. Más tarde he podido comprobar que fuera de España, el Esperanto no tiene variación; por completo han desaparecido unas dudas producto del desconocimiento

del mundo, ahora con claridad he constatado las diferencias profundas que separan el Esperanto del campo burgués y el proletario. El Esperanto neutral (burgués) es un pasatiempo, no lleva al que lo aprende al campo burgués directamente, pero si sirve para adormecer su consciencia, las palabras románticas de paz i fraternidad por medio del Esperanto ilusionan momentáneamente al que las oye, sólo un idioma, dicen es capaz de traernos la paz perpétua. Vana equivocación! ¿Qué paz puede haber entre un capitalista que habla el Esperanto y el obrero que también lo habla y es explotado sin conciencia? Un idioma no puede borrar las diferencias existentes, capital y trabajo son enemigos irreconciliables, aunque hablen el mismo idioma.

Durante mi breve excursión por Europa central he visto y he recibido muestras de lo que es el Esperanto en los dos campos i qué notable diferencia! para los esperantistas neutrales el idioma sólo les sirve para decirle en que año se han construido las cavernas o los jardines zoológicos, si pueden le acompañan a uno y durante el paseo le cuentan cuantas iglesias o batallas han ganado los naturales de su localidad, el esperanto para ellos sólo es eso, ya ha cumplido su misión. Yo que he vivido durante un mes y medio en casa de obreros suizos y alemanes y he recibido muestras de verdadero afecto, he visto bien a las claras que la unión entre los obreros no es cuestión de un idioma. Somos explotados y todos los explotados somos iguales, nuestros dolores son idénticos, nuestro hambre el mismo; cuando he estado en casa de obreros no esperantistas la solidaridad era la misma, únicamente no nos entendíamos, la barrera lingüística de creación feudal, servía los intereses del capitalismo que hace lo posible por que el proletariado internacional no se entienda.

Que amable y grato recuerdo me queda de la solidaridad internacional complementada por el Esperanto, para mí han sido mi familia, lo ha sido todo, he compartido con ellos durante unos días sus dolores o sus alegrías, he visto y me han contado sus penas, como viven, como son explotados; con ellos me unía la explotación y el idioma, las barreras creadas por la burguesía para separar al proletariado por unos momentos estaban batidas, los hermanos, los camaradas se han hablado, las diferencias entre el esperanto burgués y el proletario han quedado bien patentes.

Ahora un recuerdo fraternal para los camaradas: Neruia Gessago, de Bassel; Metzger, de Stuttgart; Kamfrad, de Leipzig; Szczepauski, de Dresden; Brainer, de Erfurt; camaradas de «Internacista» Toni Thesing, de Solingen-Ohlrigs y Avid, de Villejuif (Paris).

Camaradas españoles! Vuestro espíritu internacional está bien patente, ahora sólo falta el complemento, creado el Esperanto, ya no falta nada, poniedo en marcha, el mundo no es sólo las cuatro paredes en que la burguesía nos tiene recluidos Unidos por la explotación, nos queremos emancipar, hav varios medios, el Esperanto es un vehículo rápido y que conduce al final, no olvidemos de nutrir las filas de P. U. I. L, el mundo y el saber son de los que estudian y ejecutan la normas del progreso.

Madrid, agosto 1932

LERROUX TORRES.

Kamaradoj

KUNLABORU!

Sendu, al nia esperanta gazeto, koncizajn raportojn pri via loka laboro aŭ aliaj temoj. Skribu plej legeble nur sur unu flanko de la papero kaj la interlinia spaco estu sufiĉe granda por la korektoj, se estas necesaj.